

JULIUSZ SŁOWACKI, *Ceasul meditării (Poezii și poeme)*. În românește de Miron Radu Paraschivescu. Editura pentru literatură universală, București, 1962, 150 p.

În afară de preocupările poetice originale, Miron Radu Paraschivescu întreprinde de multă vreme și o intensă activitate de tălmăcitor direct ori indirect din literaturi diferite: franceză, rusă, polonă. După 1944 atenția traducătorului M. R. Paraschivescu se îndreaptă cu predilecție către literaturile slave. Nume de prestigiu pentru literatura rusă și sovietică, precum A. S. Pușkin, N. A. Nekrasov și A. M. Gorki, M. Șolohov și N. Tihonov, sint cunoscute azi cititorului român și datorită strădaniei lui M. R. Paraschivescu. În ultimii ani eforturile tălmăcitorului poet se aplică îndeosebi literaturii polone, încă foarte puțin cunoscută la noi. O dovedesc traduceri apărute pînă acum din opera poetică a lui Adam Mickiewicz (1798—1855), care a jucat rolul viorii întâia în romantismul polon¹, Wł. Bro-niewski etc. În ultima vreme, M. R. Paraschivescu a publicat în transpunere românească *Ceasul meditării*, un buchet de poezii și poeme din lirica lui Juliusz Słowacki, alt mare poet polonez. Numele lui Juliusz Słowacki poate fi așezat fără rezerve alături de cel al lui Mickiewicz; creația poetică, la fel de valoroasă prin conținutul revoluționar și ținuta artistică superioară, se înscrie, de asemenea, în plină epocă romantică.

Volumul de versuri *Ceasul meditării* reprezintă prima traducere în limba română din opera poetică a lui Juliusz Słowacki. În ceea ce privește sumarul, nu se poate spune că oferă o imagine rotundă a fizionomiei artistice a poetului. Fără îndoială că ar mai fi putut figura multe alte bucăți valoroase, precum *Sowiński în întăriturile de la Wola*, *Înmormîntarea căpitanului Meyzner* ș.a., care ar fi subliniat și mai mult, și nu de prisos, tonalitatea patriotică înflăcărată a liricii acestui neistovit rapsod al libertății. Dar, pentru posibilitățile spațiale destul de reduse ale volumului, cuprinsul este bine alcătuit, evidențiind încheag realismul și democratismul revoluționar al creației słowackiene.

Transpunerea în românește este bine făcută. Conținutul și de cele mai multe ori chiar forma versurilor originale sint redade cu fidelitate și talent, astfel că cititorul român aproape că nu sesizează că este vorba de o operă tradusă dintr-o limbă străină. Ne referim în special la poemele *Tatăl ciumaților* și *În Elveția*, unde traducătorul a rivalizat, s-ar putea spune, cu realizarea originalului. Cu atît mai mult surprind unele incongruențe prezente, mai ales, în prima parte a volumului, unele scăpări care deformează textul. Cum este vorba de traducerea unor poezii, anumite libertăți, licențe poetice, sint uneori necesare, dar nu pe acestea e avem în vedere. Sint unele inversiuni ca de exemplu la pag. 19, unde originalul:

« Oto w Ojczyzny kościele,
Ołtarze wieńczone kwiatem
I wonne plonę kadzidia! »

a fost tradus după cum urmează:

« Pe-a patriei altare, înslirșit,
Biserici sint cu flori împresurate
Și aromată smirnă-n ele arde! »

în loc de:

« În a patriei biserici, iată,
Altarele-s cu flori încununate
Și aromată smirna arde! »

denaturîndu-se astfel imaginea originală. Tot așa la pag. 52 textul: « Stoję rozkoszy próżen i dosytu » s-a tradus: « De orice plăcere deșart și prea-plin », traducerea exactă fiind: « Gol de orice plăcere și indostulare ». Este o neatenție de amănunt, dar care împrumută opacitate imaginii, implicînd o contradicție care în original nu există. Neclară, de asemenea, ni se pare și strofa de la pag. 63:

« O, tinerete de-aur, nu-i fi așa haină
Deci aceea care aici s-a încheiat
Acelui ce, prin slavă, s-a apărut de tină »

¹ Adam Mickiewicz, *Poezii*, E.S.P.L.A., București (1957), (Poeziile sint traduse de M. R. Paraschivescu, Vlaicu Birna și Virgil Teodorescu); A. Mickiewicz, *Poezii*, Ed. tineretului, București, 1959.